

Dosarul nr. 3ra-878/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: V. Sîrbu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: M. Guzun, G. Dașchevici, V. Clima)

ÎNCHEIERE

18 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

În componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic

examinând admisibilitatea cererii de recurs depusă de Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „P.A. Gherasimenco” împotriva Preturii sectorului Centru, mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 20 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost casată integral hotărârea din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a fost emisă o hotărâre nouă, prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a t ă:

La data de 11 februarie 2019, SRL „P.A. Gherasimenco” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Preturii sectorului Centru mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că desfășoară activitate de comerț cu amănuntul prin unitatea de comerț amplasată în mun. Chișinău, str. 31 august 1989, nr. 113, intersecție cu str. A. Pușkin 20, în baza autorizației de funcționare a unităților de comerț și alimentație publică nr. 20225 din 14 august 2006, valabilă de la 01 iunie 2016 până la 20 aprilie 2019.

A relatat că la 23 noiembrie 2018, Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău a emis prescripția nr. 113/03-28, prin care societatea a fost obligată să suspende necondiționat lucrările neautorizate la obiectivul din str. 31 august 1989, intersecție cu str. A. Pușkin și până la 07 decembrie 2018 să demoleze (demonteze, evacueze) construcția, instalația, ghereta pe cont propriu, cu aducerea terenului în forma inițială, iar în caz contrar obiectivul neautorizat va fi demolat (demontat, evacuat) în mod forțat de către

subdiviziunile municipale conform dispoziției pretorului de sector.

Reclamanta a susținut că la 26 decembrie 2018, a contestat cu cerere prealabilă prescripția din 23 noiembrie 2018, care prin răspunsul nr. 1371/03-13 din 10 ianuarie 2018 a fost respinsă ca neîntemeiată.

SRL „P.A. Gherasimenco” consideră că prescripția din 23 noiembrie 2018 este emisă contrar prevederilor legale și cu încălcarea procedurii și a competenței, în aceasta fiind indicat că în temeiul deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 10/10 din 04 decembrie 2014, urmare a controlului privind legalitatea construcțiilor din str. 31 august 1989, intersecție cu str. A. Pușkin s-a depistat executarea neautorizată a gheretei pe terenul proprietate publică administrat de Consiliul municipal Chișinău, fapt ce nu corespunde adevărului, deoarece deține autorizație de funcționare nr. 4629 din 03 mai 2016 valabilă până la 20 aprilie 2019, ce demonstrează că ghereta a fost amplasată și activează cu respectarea cerințelor legale.

A invocat că administrația publică locală deține actele prin care se confirmă că ghereta este amplasată legal, fiind anexate și la cererea prealabilă, însă la examinarea acestora nu s-a ținut cont de actele deținute, nu li s-a dat nicio apreciere și nici nu au fost analizate în aspect de fapt și de drept, ce constituie o încălcare a art. 6 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Reclamanta a menționat că pârâta eronat s-a referit în prescripție la rezoluția Primarului General interimar nr. 02-106/7566 din 21 noiembrie 2018, eliberată în baza demersului Prim-ministrului Republicii Moldova din 21 noiembrie 2018, în care s-a solicitat asigurarea reamplasării unităților de comerț ambulant din str. 31 august 1989, în perimetrul străzilor Mitropolitul Gavriil Bănulescu-Bodoni – Alexandru Pușkin, deoarece ghereta deținută este situată pe str. 31 august 1989, în perimetrul străzilor Alexandru Pușkin – Vlaicu Pîrcălab, nefiind în perimetrul indicat în demersul Prim-ministrului.

A specificat că în răspunsul la cererea prealabilă, Pretura sectorului Centru a făcut referire și la dispoziția Primarului General interimar nr. 842-d din 30 octombrie 2018, pe când în prescripția nr. 113/03-28 din 23 noiembrie 2018 nu s-a făcut trimitere la această dispoziție. Mai mult ca atât, dispoziția enunțată se referă la desfășurarea activității de comerț, nu și la construcții neautorizate și demolarea lor.

Reclamanta a solicitat anularea prescripției nr. 113/03-28 din 23 noiembrie 2018 întocmită de Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău, prin care a fost obligată să suspende necondiționat lucrările neautorizate la obiectivul amplasat pe str. 31 august 1989, intersecție cu str. A. Pușkin și să demoleze până la 07 decembrie 2018 ghereta pe cont propriu, cu aducerea terenului la forma inițială.

Prin hotărârea din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea depusă de SRL „P.A. Gherasimenco” a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 03 iulie 2019 SRL „P.A. Gherasimenco”, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov, a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și emiterea unei noi decizii, prin care acțiunea să fie admisă.

Prin decizia din 19 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de SRL „P.A. Gherasimenco”, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov și a fost

menținută hotărârea din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin decizia din 26 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, a fost admisă cererea de recurs depusă de SRL „P.A. Gherasimenco”, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov și a fost casată decizia din 19 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Prin decizia din 20 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost casată integral hotărârea din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și a fost emisă o hotărâre nouă, prin care acțiunea a fost admisă și s-a anulat prescripția întocmită de Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău nr. 113/03-28 din 23 noiembrie 2018, emisă în privința SRL „P.A. Gherasimenco” privind demolarea (demontarea, evacuarea) pe cont propriu a gheretei amplasate pe str. 31 august 1989 intersecție cu str. A. Pușkin.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că ghereta ce aparține SRL „P.A. Gherasimenco”, situată pe str. 31 august 1989 intersecție cu str. A. Pușkin, a fost amplasată și activa legal în baza autorizației de funcționare inițiale nr. 20225 din 14 august 2006, schemei de amplasare din 20 aprilie 2016 (valabilă până la 20 aprilie 2019), autorizației ulterioare de funcționare nr. 4629 din 03 mai 2016 (ce era valabilă la data emiterii prescripției contestate) și contractului nr. P 40302018020105 din 12 iulie 2018 de furnizare a energiei electrice. Astfel, ghereta a fost amplasată temporar pentru desfășurarea activității societății apelante, ce se află în raza teritoriului gestionat de Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău, iar prescripția contestată a fost emisă până la expirarea valabilității autorizației de funcționare – 20 aprilie 2019.

Instanța de apel a conchis că ghereta nu se încadrează în noțiunea de construcție neautorizată, în contextul în care la data emiterii prescripției contestate SRL „P.A. Gherasimenco” beneficia de actele permisive ce justificau instalarea acesteia, iar Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău nu a probat veridicitatea informației expuse în prescripție cu referire la executarea unor lucrări neautorizate la ghereta vizată, precum și că aceasta ar fi executată neautorizat, în accepțiunea art. 28 al Legii privind autorizarea executării lucrărilor de construcție.

În consecință, Curtea de Apel Chișinău a reținut că actele normative puse la baza emiterii prescripției nu sunt aplicabile speței și astfel, se constată caracterul ilicit al actului administrativ contestat, pe motiv că acesta este bazat pe acte normative inaplicabile situației juridice deduse judecării.

Instanța de apel a menționat că nu oferă caracter legal prescripției faptul că aceasta este o blanchetă adoptată prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 10/10 din 04 decembrie 2014, deoarece fiecare caz este diferit, iar în motivarea prescripției trebuie să fie expuse expres și concludent temeiurile ce stau la baza emiterii actului administrativ și prevederile legale relevante speței, iar omisiunea de a acționa astfel denotă ilegalitatea prescripției din 23 noiembrie 2018.

De asemenea, instanța de apel a constatat că la materialele cauzei lipsesc probe ce ar dovedi cert că locul de amplasare a gheretei ar fi în coraport cu demersul Prim-ministrului Republicii Moldova, în condițiile în care prin acest demers se solicită reamplasarea gheretelor și a unităților de comerț ambulant aflate în adiacentul clădirii Guvernului pentru târgul de Crăciun, ce se va desfășura în mun. Chișinău, pe str. 31

august 1989, în perimetrul străzilor Mitropolit Gavriil Bănulescu Bodoni și Alexandr Pușkin, iar, potrivit autorizației nr. 20225 din 14 august 2006 se constată că SRL „P.A. Gherasimenco” își desfășura activitatea pe str. Pușkin 20, colț cu str. 31 august 1989.

La fel, instanța de apel a constatat lipsa unui temei justificat de aplicare a rezoluției Primarului General Interimar nr. 02-106/7566 din 21 noiembrie 2018 cu amplasamentul gheretei apelantei. Mai mult ca atât, actele sus-indicate vizau reamplasarea gheretelor corespunzătoare, pe când prin prescripția contestată s-a dispus doar demolarea gheretei și nu s-a determinat unde aceasta urmează a fi reamplasată, fără a fi luată în considerare că autorizația de funcționare eliberată apelantei era valabilă la data emiterii prescripției contestate. Astfel, prin impunerea încetării de către agentul economic a activității de comerț prin demolarea ca construcție neautorizată a gheretei până la expirarea termenului de valabilitate a autorizației de activitate și a schemei de amplasare, a fost împiedicată desfășurarea legală a activității de comerț, fapt ce contravine prevederilor legale.

La data de 20 iulie 2020, Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău a depus recurs motivat împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 20 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

În motivarea recursului a invocat ilegalitatea și netemeinicia instanței de apel.

A indicat că la 21 noiembrie 2018, Prim-ministrul Republicii Moldova s-a adresat către edilul capitalei cu solicitarea de a elibera terenul de gherete și unități de comerț, pentru desfășurarea târgului de Crăciun pe str. 31 August 1989, în perimetrul străzilor Mitropolit Gavriil Bănulescu Bodoni și Alexandr Pușkin. Una din gheretele amplasate în acest perimetru era și ghereta intimatei. În consecință, a fost emisă prescripția nr. 113/03/28 din 23 noiembrie 2018, prin care intimata a fost obligată să suspende necondiționat lucrările neautorizate la ghereta din str. 31 August 1989, 113, intersecție cu str. A. Pușkin, 20 și să demonteze, evacueze ghereta pe cont propriu, cu aducerea terenului la forma inițială.

Recurenta a susținut că în conformitate cu art. 6 pct. 1, lit. n) din Legea cu privire la comerțul interior nr. 231 din 23 septembrie 2010, autoritățile administrației publice locale în domeniul comerțului stabilesc, în cadrul regulamentului de desfășurare a activităților de comerț în localitatea respectivă, interdicții și cerințe privind desfășurarea activității de comerț. Astfel, SRL „P.A. Gherasimenco” nu a prezentat nicio încheiere a instanței de judecată, prin care ar fi interzis Preturii sectorului Centru sau subdiviziunilor municipale de a demonta gheretele.

A menționat că din momentul înaintării prescripției, intimata nu a venit cu nicio propunere în scris sau verbal, prin care să solicite strămutarea gheretei, cu posibilele locuri de amplasare.

A remarcat că autorizația de funcționare a fost eliberată SRL „P.A. Gherasimenco” pentru desfășurarea comerțului cu amănuntul pentru funcționarea gheretei provizorii. De asemenea, potrivit schemei eliberate, Direcția Generală Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare a aprobat locul amplasării temporare a gheretei pentru organizarea comerțului ambulant și la prima cerere a serviciilor abilitate, urmează a fi demontată în alt loc din contul beneficiarului.

Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău a notat că ghereta a fost demontată benevol de către intimată, din cont propriu.

La data de 11 august 2019, intimătei SRL „P.A. Gherasimenco” și avocatului Natalia Covaliov le-a fost notificată cererea de recurs (f.d. 166), cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

Referință nu a fost depusă.

Examinând admisibilitatea cererii de recurs, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Decizia din 20 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată Preturii sectorului Centru, mun. Chișinău la data de 10 iulie 2020 conform semnăturii pe avizul de recepție (f.d. 157).

Astfel, recursul motivat depus de Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău la 20 iulie 2020, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul depus de Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău, ca inadmisibil.

În conformitate cu art.193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ și art. 270 din Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic